

Biurow Redakcji „Dziennika Polskiego“...
Przedpłata wynosi we Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie 1 zł. 50 ct.

DZIENNIK POLSKI

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biurow Administracji „Dziennika Polskiego“, plac Marjański...
Biurow Administracji „Dziennika Polskiego“, plac Marjański, liczb 6 i 7 w domu pana Kisielki: we Wiedniu, Hamburgu, Frankfurtu nad Menem, Berlinie, Lipsku, Bazylei, Szwajcarii i Wrocławiu pp. Haasensteina et Voglera, we Wiedniu A. Oppelka, R. Moosa, w Warszawie Reichmana et Frenclera, Biuro anonsów w Paryżu C. Adam rue des Saint Peres.

Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 6 centów od jednego wiersza drobnym drukiem (petit).

Prywatna korespondencja i nekrologi 12 ct. od wiersza. Drobne ogłoszenia po 1 1/2 centa od wiersza. Pomieszczenia sklepy po 1 ct. od wiersza.

Numer kosztuje 6 centów.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Telefon Redakcji 171.

wychodzi codziennie, niewyłączając niedziel i świąt o 8. rano.

W Administracji „Dziennika Polskiego“

Lwów, plac Marjański, l. 6, nabyć można:

Powieści historyczne Kraszewskiego 20 tomów za 10 zł. 40 ct.

Na dalszych 20 tomów przyjmuje się prenumeratę rocznie 10 zł. 40 ct. kwartalnie 2 zł. 60 ct.

„Pożary i Zgiszczac“ Zmoga, 2 tomy 1 zł. 20 ct. „Marzenie“ głośna powieść Zoli 1 zł. 50 ct. Prenumeratorem zamieszcowi ponoszą kosztą przesłanki.

Minister do prokuratorów.

Lwów 16 lutego.

Via Praga rozszła się wiadomość nader interesująca dla publicystyki i dziennikarstwa w Przelidawji. Minister sprawiedliwości, hrabia Schönborn, wezwał prokuratorów tej połowy monarchji, aby na przyszłość z większą postępowością oglądnością i sprawiedliwością przy ocenianiu artykułów dziennikarskich, aby z większą obiektywnością i większą sumiennością badali treść enuncjacji publicystycznych, nim je skazują na konfiskację, aby na przyszłość z większą ścisłością a mniejszą samowolą przestrzegali ustaw i przepisów prawnych, nim orzekną, że artykuł dziennika podpada pod postanowienia tego lub owego paragrafu kodeksu karnego. Zaprawdę trzeba żałować, że nie podano do publicznej wiadomości owego okólnika ministerjalnego w brzmieniu dosłownem. Treść jego bowiem nader jest doniosła i ważna. Naszawsza bardzo blisko ona obchodzi, bliżej może, aniżeli kogo innego. Dla tego też my więcej, aniżeli kto inny, żałujemy, że nie ogłoszono okólnika w całej osnowie, że się zadowolono powierzchownem oznajmieniem jego treści.

Ze rzeczywiście nas więcej, aniżeli innych może obchodzić tego rodzaju rozporządzenie ministerjalne, o tem może się przekonać każdy, kto choć w przybliżeniu ma wyobrażenie o naszych stosunkach prasowych. Prawa konstytucyjne gwarantują nam wolność słowa — w teorii. Jak ona w praktyce wygląda, to dla nikogo nie jest tajemnicą. Słowo najłżejszej krytyki, bez względu na to, czy ono się odnosi do stosunków wewnętrznych czy zewnętrznych, ulega bezwzględnej konfiskacji, jeżeli tylko zachodzi obawa, że ten, lub ów minister, ten lub ów wysoki lub niski dostojnik państwowi, mógłby się czuć dotkniętym lub broń Boże zrażonym krytyką. Kodeks nasz karny jest tak obszerny, postanowienia jego tak giętkie i przestronne, że prokurator zawsze znajdzie paragraf, pod który będzie mógł podsunąć niemiły mu artykuł.

Przeciw takiej samowoli prokuratorów jestesmy zawsze bezbroni. Wolno nam wprawdzie od postanowienia prokuratora odwołać się do władzy sądowej, ale satysfakcja, jaką tutaj otrzymujemy, jest często więcej, niż iluzoryczna. Przedewszystkiem wygrywa prokurator proces prasowy częściej od nas. A jeżeli się nawet wyjątkowo zdarzy, że sąd nie przynajmniej racji prokuratorowi, że uzna, iż nie było dostatecznego powodu do zarządzenia konfiskaty, to cóż nam po takim zadośćuczynieniu po tygodniach lub miesiącach, kiedy artykuł napisany w tej lub owej sprawie, dawno już utracił aktualną wartość, kiedy jego wydrukowanie byłoby spóźnieniem, byłoby podawaniem

musztardy po objedzie. Pomijamy naturalnie miliczeniem kwestję kosztów i strat materialnych, na jakie nas naraża takie bezwzględne postępowanie prokuratora, na które w ustawie nie zawsze się znajduje uzasadnienie.

Przekroczyliby to znacznie ramy jednego artykułu, gdybyśmy chcieli wylizywać wypadki, w których nas niesprawiedliwie dotknęła ręka prokuratora. Zna je każdy, kto zna nasze stosunki prasowe. Wszak doszło do tego, że sprawozdanie nasze z posiedzenia Sejmu, mimo, że ono zupełnie było zgodne z przebiegiem obrad, uległo konfiskacji i dlatego, że zawierało interpelację niemiłą — prokuratorowi. Zaciętość, z jaką pan prokurator śeiga artykuły, odnoszące się do spraw wewnętrznych, nie da się więc z pewnością usprawiedliwić, ale można ją przynajmniej wytłumaczyć względami — swoją drogą fałszywymi — jakimi się pan prokurator kieruje w obec wyższych władz we Wiedniu. Ale zupełnie niezrozumiałem i niesprawiedliwym jest postępowanie pana prokuratora w obec artykułów o państwach zagranicznych. Dlaczego te artykuły z taką bezwzględnością śeiga srogosć? Czy pan prokurator czytał kiedyś artykuły w pismach rosyjskich lub nawet niemieckich, omawiające sprawy austriackie? Jeżeli tego nie czynił, to rzeczywiście szkoda. Powinien to teraz jeszcze uczynić, a przekonałby się, z jakim „uszanowaniem“ piszą tam o Austrii. Mogłby może po tej lekturze dojść do przekonania, że jeżeli czasem tenże pismo odzwajdmi się Rosji, to jeszcze za to nie zasługuje na — konfiskację.

Czy pod tym względem nastąpi teraz zmiana? Po ogromnych pochwałach, z jakimi przyjęto zwłaszcza w pismach czeskich okólnik hrabiego Schönborna, możnaby się tego spodziewać. Co do nas, to musimy wyznać, że my się nie możemy pozbyć — pesymizmu w obec naszych prokuratorów, mimo, że Jego Ekscelencja pan minister sprawiedliwości, hrabia Schönborn, wezwał ich, aby byli sprawliwsi, obiektywniejsi i bezstronniejsi. Pragnęlibyśmy gorąco, aby nasz pesymizm był przynajmniej na przyszłość nieusprawiedliwiony.

Na Strossmayera!

Węgry są niezmordowani zaiste ilekroć chodzi o wymierzenie ciosu przeciw Strossmayerowi. Prawda, że ostatni debiut kościelno-polityczny kroackiego biskupa oziębł bardzo nasze ku niemu sympjatye, ale z tem wszystkimi oceniamy jego patriotyzm słowiański i bez dowodów faktycznych nigdy nie wierzymy w oskarżenia, jakich mu Węgry z pobudek politycznych — co zresztą nie bardzo jest szlachetnem z ich strony — nie szędzę.

W ostatnim numerze debiutuje Pester Lloyd z nowem oskarżeniem, które już nie częsć meza stanu, ale honor człowieka narusza, a artykuł ten trzymany w półświatkach, napisany jest tak, że czytelnikowi daje więcej do myślenia tem, czego w nim nie ma, niż tem, co jest. Treść oskarżenia bardzo prosta. Oto według Pester Lloyd'a, biskup Strossmayer przywłaszczył sobie w sposób niedopuszczalny pamiatkowe skarby klasztorów bosnjackich i takowe w swem imieniu darował zagrzebskiemu „Południowo-słowiańskiemu muzeum“, która to ofiara przez całą Słowianczyznę została w swoim czasie z uniesieniem przyjęta. Przywłaszczenie to było podstępem, gdyż

skarby te otrzymał biskup tylko do przechowania z warunkiem zwrotu.

Tu opisuje autor dokładnie owe skarby sztuki, ostatnie pamiatki niezawisłej niegdys Bosnji, a na potwierdzenie swych wywodów, przytacza list ojca Anto Knezewicza, katolickiego proboszcza z Kotariste obok Banjaluki.

Nie wdajemy się na razie w kwestję prawdziwości doniesienia, jesteśmy bowiem pewni, że biskup Strossmayer wystąpi z oświadczeniem w tej sprawie; my oprzemy się tylko na owym liście, który zużytkował Pester Lloyd dla swych tendencyjnych oskarżeń i opowiemy, jak się rzecz cała nam przedstawia.

Owoż w roku 1870 lub 1871, biskup Strossmayer, przewidując wypadki, jakich niebawem Wschód miał być widownią, wiedząc o tem, że klaszatory bosnjackie posiadają liczne skarby lepszej przeszłości — postanowił skarby te ocalić i przed burzą unieść w bezpieczne schronienie.

W tym celu wysłał wyżej wzmiankowanego Anto Knezewicza i estetyka Donegani do Bosnji. Ci, z listem biskupa, zgłosili się w Fojnicy do Mijo Guicza, prowincjała, a ten zrozumiawszy intencje biskupa djakowskiego, wydał pismo do swych podwładnych, w którym słaściw Strossmayera jako dobroczyńcę Słowianczyzny, poleca znaleźć dwóm jego wystawnikom, skarby sztuki, znajdujące się w klasztorach. W piśmie tem nadmienil, że oryginalny zastępowe zostaną kopiami, które nadeszle Strossmayer, a skarby te tak długo będą w przechowaniu u biskupa Djakowaru, póki Bosnija nie odzyska swej niezaleźności.

Podwładni zastosowali się do tego polecenia, a Knezewicz i Donegani przywieźli do Diakowaru zebrane relikwie przeszłości. Są tam niektóre nader cenne rzeczy, np. mistrzowski obrazek włoskiej szkoły X-go wieku, przedstawiający Chrystusa. Do obrazka tego przywiązane jest podanie, że za jego sprawą nawrócił się król Bosnji, Tomasz, do katolicyzmu. Na drugiej stronie obrazu znajduje się karta pergaminowa z 1482 r. z herbami kraju i genealogiczem drzewem królów bosnjackich. Są także liczne gobeliny bosnjackie, pomiędzy temi tkanina bosnjackiej królowej Katarzyny...

Skarby te są dla Bosnji jedyną relikwią jej przeszłości. Biskup otrzymawszy je, polecił archeologowi dr. Kronjawi, uporzadkować je i złożyć w muzeum południowo-słowiańskiem.

Oto fakt prosty, z którego Węgry ukuli broń przeciw biskupowi. Przedewszystkiem tedy nie przywłaszczył sobie skarbow bosnjackich, ale złożył je w muzeum, będącem wspólną własnością całej Słowianczyzny; następnie, jeżeli prawda jest, że skarby te ma wrócić wówczas dopiero, gdy „Bosnija odzyska swą niezaleźność“, to chwila ta jeszcze nie nadeszła. Śmiechem jest twierdzenie Pester Lloyd'a, że w obec tego, iż stosunki w Bosnji są uporzadkowane, Strossmayer skarby sztuki ma odesłać, zład wziąć.

W wzmiankowanym piśmie jest mowa o „niezaleźności Bosnji“, a nie o uregulowanych stosunkach, zresztą i o tych dziś jeszcze nie może być mowy, gdyż stan dzisiejszy jest faktycznym, ale nie jest jeszcze prawnym. To tylko prowizorium rządów!

W obec tego nie można się dziwić biskupowi Strossmayerowi, że muzeum zagrzebskie uważa za pewniejsze miejsce dla relikwji przeszłości Bosnji, niż klaszatory bosnjackie, mogące być jeszcze na tysiączne niebezpieczeństwa wystawione. Zda-

nie nasze uważać będziemy — a z nami cały świat słowiański — tak długo za usprawiedliwione, póki Pester Lloyd nie wystąpi z bardziej przekonującymi argumentami, jak tendencyjne przekręcanie faktów.

Piętnasty lutego.

W dniu 15. br. upłynęło dziesięciolecie nieprzerwanych rządów gabinetu Taaffe. Hrabia Taaffe zasiadł po raz pierwszy na fotelu ministerjalnym po fatalnym roku 1866 w przejściowym gabinecie Beusta. Piastował wówczas tęke ministra spraw zewnętrznych i przeszedł następnie jako zastępca prezydenta i minister dla spraw obrony krajowej do t. zw.: „Bürgerministerium“, którego przewodnictwem objął po ustąpieniu Auersperga. Gdy i ten gabinet upadł, ustąpił wraz z zmnieszłością (z Potockim i z Bergerem), by po kilku miesiącach zasiąść w gabinecie Potockiego. Upadł wraz z nim i przyjął zaofiarowaną sobie posadę namiestnika w Innsbrucku. W latach 1878 do 1879, gabinet Lassera zwany, popadł w kolizję z własnem stronnictwem. Skutkiem choroby Lassera, postradał najlepszą swą siłę polityczną, której zastąpić nie mógł, mimo najlepszej chęci, ks. Auersperg.

Regjencję gabinetu uratowała jedynie praca, w której począł ważną odgrywać rolę dr. Dunajewski. Zerwaniem z lewicą postradał wszakże racjonalną podstawę swego bytu.

Cesarz konferował z przewodcami najrozmaitszych stronnictw parlamentarnych i zlecił w końcu złożenie gabinetu ministrowi finansów de Pretisowi. Ten porozumiewał się z bar. Scharschmidtem i br. Eichhofem, reflektując ewentualnie na Suesa. De Pretis pragnął zachować dla siebie prezesa gabinetu i tęke spraw zewnętrznych. Zaskodziła mu jednak ta okoliczność, iż w krytycznej chwili zamierzył złożyć tęke finansów. Gdy następnie zapytał przewodców trzech klubów lewicowych, czy może liczyć na poparcie z ich strony, otrzymał formalnego odkosza. W ten sposób kombinacja de Pretisa spełzła na niczem.

Taaffe powołany telegraficznie do Wiednia, zamieszkał w hotelu „Zur Stadt Frankfurt“ i tu właśnie w skromnym apartamencie trzeciego piętra powstała „najnowsza era“ w dziejach naszej monarchji. Jako oportunista z krwi i kości, Taaffe myślał zrazu o stworzeniu gabinetu koalicyjnego i zwrócił się do dwóch najwzrostszych liberalów ówczesnej lewicy, do hrabiego Coroniniego i Plenara. Układy z nimi nie doprowadziły do żadnego rezultatu.

W tej sytuacji uważano ogólnie misję Taaffe'go jako skończoną. Przez całe dwadzieścia cztery godzin uważano za fakt możliwy ministerjum pod prezydenturą księcia Józefa Schönburg Hartenstein, obecnego wice-prezydenta izby panów. Na przyjęciu u ks. Schwarzenberga, gratulowano publicznie księciu Auerspergowi jego ponownego powołania.

Jeden z dowcipniejszych urzędowców porównał go z Feniksem odradzającym się z popiołów!

Nawet biuro prasowe, pozostające podówczas pod kierownictwem Erba, wystosowało do dzienników komunikat o wyjeździe Taaffe'go do Innsbrucku.

Było to twierdzenie nieco przedczesne. Z dawnych ministrów z wyjątkiem Ungra, który absolutnie niepał się przy swej dymisji, wszyscy byli gotowi służyć wraz z Auerspergiem. Skoro jednak Lasser, który stanowił w ich gronie naj-

wybitniejszą siłę ze względu zdrowotnych, odmówił swego współdziałania — postanowili sfery decydujące przyjąć dymisję Auersperga. Lassera i Ungra. Stremajerowi jako najstarszemu rangą powierzono kierownictwo prowizorycznego gabinetu, w którym miejsce Lassera zajął hr. Taaffe jako minister spraw wewnętrznych.

Stało się to w dniu 15. lutego — tę bowiem datę nosi na sobie odrębne pismo cesarskie.

Co się stało po dzień 12. sierpnia t. r. — wiadomo powszechnie. Szlachta czeska pod przewodnictwem Carlosa Auersperga i Henryka Clama przybyła do Wiednia, zawarła kompromis w sprawie wyborów z większych posiadłości. Wyborcy przyznali stanowczą klęskę lewicy. W sierpniu Taaffe był szefem gabinetu.

Tak się przedstawia działalność hrabiego-prezydenta w zestawieniu chronologicznem. Krytykę pozytywnych jej rezultatów zastrzegamy sobie na później.

Korespondencje.

Bukareszt 12. lutego.

(Dziesięć zbrodni gabinetu Bratjana.)

[kw.] Bez względu na to, jaki los spotka wniosek p. Blaremajora i 22 jego konsortów, warto jest, choćby dla niezwykłości aktu, zapoznać się z treścią oskarżenia, wniesionego przeciw p. Bratjanu i członkom jego gabinetu. Oskarżenie opiera się na następujących dziesięciu zarzutach: 1. Gabinet p. Bratjana usiłował gwałtem i podstępem ukrócić wyborcze prawa obywateli, co też w kilkuatach wypadkach mu się udało. 2. Gabinet usiłował przez policyjne sztuczki, niebezpiecznie pogroźki a nawet przez gwałt publiczny wbrew artykułowi III. konstytucji udermiać prawozgrożdzenia publicznymi. W kilku wypadkach zbrodnicze te usiłowania doprowadziły nawet do celu, jak tego dowodem rozpedzenie zgromadzeń zabieranych w sali orfeum, użycie broni przez policyjnych przeciw studentom i nekianie policyjnymi środkami obywateli stolicy w dniach 14. i 15. marca. 3. Tęgoż samego dnia masakrowano ludność na ulicach i znieważono posłów w podwórzu parlamentu. 4. Tęgoż dnia zmieniono na rozkaz gabinetu parlament w izbę śledczą i z pogwałceniem wszelkich praw rewidowano pultry a nawet kieszenie posłów. Posunięto się tak daleko, że bez pozwolenia izby, z naruszeniem nietykalności przedsięwzięto uwięzienie posłów. 5. Z kasy państwa opłać gabinet bandy, ażeby dopuszczaly się gwałtów na opozycyjnych dziennikarzach. 6. Przeciw zacnym obywatelom, ze złą wiarą, w oszczerzym zamiarze wnoszono oskarżenia. 7. Przy sposobności wykupowania kolei i zakładania banków ciągnęli członkowie gabinetu dla siebie ze szkoda państwa milionowe zyski. 8. Gabinet ze złą wolą wprowadził parlament ze szkoda interesów kraju w błąd, jak w sprawie ogólnej sytuacji politycznej kraju, tak w sprawie ogólnej sytuacji politycznej kraju, jak w sprawie wydatków ministra wojny Angellescu etc. 9. Wydajac różne sumy z publicznych funduszy i naruszając konstytucję dopuścili gabinet milionowych defraudacyj. 10. Gabinet przedkładał i kazał uchwalać parlamentowi sprzeczne z konstytucją ustawy, przedkładał królowi do sankcji i przeprowadzał je.

Oto straszeczenie zarzutów, jakie wylęgly się w głowie p. Blaremajora, a dodać należy, że owe gwałty przeciw zgromadzeniom, studentom etc. były ze strony Bratjana tylko aktem kocznej obrony w obec zbrodniczych knował Blaremajora! Komiczne prawdziwie wrazen e robi 10 usęp

Dalej w tany!

(Fragmenc z dzieł choreografji.)

Radość była matką moją I bóstwem jestem młodzieży!

Tańczono w Polsce już na dworze Popieła II. Tak przynajmniej utrzymuje Bielski. Inni kronikarze zapisują skrzętnie w swych foljantach, że Anna, żona Kazimierza Wielkiego, namiętnie lubowała się w tańcach. Gdziekolwiek jechała, wszędzie wiodła za sobą wesole tańcówników roje. Grzmiał nieustannie muzyka i tańczona wrzawa stary Wawel w czasów Elżbiety, rządzącej w zastępstwie węgierskiego Ludwika. I piękna je w tańcu, Jadwiga, lubiła tańce zanim ciernie korony zakrwały jej młodociane skronie. Refektarz klasztoru franciszkańskiego przeobrażał się często w pierwszych miesiącach jej pobytu w Krakowie w wesolą salę balową. Polscy dworzanie i trauencymer królowej płaśali ochoczo w tych murach z niemieckim orszakiem urodzowego Wilhelma.

Pusty Olbracht i smętny Zygmunt August nie pogardził tańcem a i poważny Stefan Batory na swem weselu z sędziwą Anną Jagiellonką puścił się w płaśy.

Bona równocześnie z salata wprowadziła do Polski włoską galardę, pergumarską (bergamaschi), kaprole i metriduro.

Za czasów Marji Ludwiki i Marji Kazimieiry weszły u nas w życie tańce francuskie. Zaczęto próbować kadryla, który nie jest niczem innym jak skarlałem dzieckiem średniowiecznych turniejów. W ślad za nim przyszły: gawol, gwłanda, menuet, kotylion i galopada — wszystkie wytwory tańczego kunsztu nad Sekwaną.

Mieliśmy od Hiszpanów sarabandę, fandango z kastanietami i bolero z tamburynem. Sentymentalne anglesy, w których tancerka, gdyby śeigana łania uchodzi przed gonącym ją tancerzem, powraca, znika i znów wraca, — przywedrowały do nas z mglistego Albionu.

Nawet ciężki i ospały Holender był nam mistrzem w samotnym matelocie.

Za Sasów górę wzięty drabant, taniec z pochodniami, szajery i wale.

Wykwintny Stanisław August z nieporównaną gracją prowadził poloneza. Polonez to najstarszy taniec w Polsce, odzwierciedlający charakter i wyczaje narodu. Taniec ten przed wiekami wyszedł zapewne z ludu i zwał się rozmachicie: wielkim, pieszym, później dopiero polskim lub polonezem. Dawniej przeważał w nim pierwiastek rycerski. Tańczyli go sami meżczyźni. Później wchodziły do niego i kobiety, lecz tańczyły osobnemi parami. W końcu dopiero, gdy taniec ten zupełnie się rozwinął, meżczyźni tańczyli w parze z kobietami. Poloneza zaczynała osoba napoważniejsza, potem szła para za parą według starszeństwa. Pod względem powagi przypomina polonez menueta. Mniej tu jednak sztywności, mniej wymuszonej gracji, więcej swobody i posuwistości. Przy zaczęciu tancerza kontuszowiec kładł czapkę pod pachę, przy ukłonie przed damą jedną ręką pokręcał węża, drugą opierał na szablę. Prowadził tancerkę z uszanowaniem, z ręką nieco tylko w łokciu zgiętą, w przystoim oddaleni, zdawał się przedstawiać ją zgromadzonemu. Polonez był jedynym tańcem, przy którym rozmawiano. Tylko pierwsza para, idąca na czele, musiała zachować wszystkie reguły, inne podążały za nią swobodnie.

Na skrecie tworzyli się półkole. Damy z prawej strony przechodziły na lewą i dalej snuły się wąż obrzymi, świetny krasnemi barwami kontusza, błyszczący od drogich guzów i klejnotów, zdobących karabele.

Pomny na równość szlachecka, któryś z braci poprawiwszy czuprynę i w tył odrzucając wyloty, występował naprzeciw pierwszej pary, kłaniącemu w dłoń bobał się przedkownia, odbijał damę tancerzowi i dalej wiódł meškoniczonemu...

Cudny bo też musiał być widok tych poważnych matron i marsowych tancerzy, przesuujących się po sali wśród dźwięku muzyki, gwaru rozmowy i pobręku szabli...

Uwiecznił takowy natchniony Jan z Czarnolasu w opisie hođu księcia Albrechta pruskiego:

Ruszyli się z nim wszyscy: tam jako więc rany Zefir, na cichem morzu podnosi bałwany,

Na pierwszym słońca wschodzie, które póki czują,

Łaskawy wiatr, leniwo napród postępują,

Potem za dużym dnchem coraz gęstsze wstają,

A pływac przeciw słońcu daleko blyskają: Tym kształtem ludzie wtenczas z miejsca się ruszali,

A ku swemu mieszkaniu spolem pochadzali... Od poważnego polonezu nie mógł się nikt wymówić — nawet księża kościół.

Gdy Jan III. wyprawił w Żółkwi wesele jedyny z panien dworskich, tańczył poloneza wraz z innymi Żaluskimi, biskup plocki.

O zachowaniu się damy w tym tańcu pisze Górnicki w swym „Dworzanie“: „Ale też w tańcu kiedy pójdzie, (które to jest jedno białogłowie przystojne ćwiczenie), nie zda mi się, aby ochotę zbytnia żartkim skokiem pokazaować miała; ale niechaj tak tańcząc, izby znać było niedużość jej i jakąś przyrodzoną pieszczołę, tej ptei bardzo przystojną...“

Dziś prawdziwego poloneza już nie ma. Skomopolityzowany, stał się tańcem dworskim, etykietałnym. Najwięcej prostoty i marojalnego ducha okazują polonezy z końca siedemnastego i z początku ubiegłego wieku. Późniejsze charakteryzują nuta coraz to smętniejsza, bardziej żalonna.

Krakowiak drugie po polonezie zajmował miejsce w rzedzie tańców narodowych. Od krakowskiego ludu przejęła go szlachta i ukształciła. Jak polonez menueta, tak krakowiak przypomina bolero, do którego zbliża go i to podobieństwo, iż oba tańce połączone są ze śpiewem i w obudwu tancerze wybijają takt. Krakowiaka, zrazu tańczyli sami meżczyźni. Na szlacheckich dworach już za Jagiellonów wszedł krakowiak w powszechnie użycie. Tak przynajmniej wnosićby należało z kilku wzmianek w dziełach Reja.

Wyrażni wszakże opis krakowiaka znajdujemy dopiero w Pamiatnikach Paska, który przeniośszy się z Mazowsza w krakowskie, musiał nieraz znieść przyzniki tamtejszej szlachty, zważając go przybyśzom.

Otóż Impan Pasek miał w krakowiaku casus, który w następujący sposób opisuje: „Po wiecerzy

poszedł Szembek w taniec; Zelecki mówi do mnie: Pójdzno mu służyć (tańczyć miasto damy). Tańczył tedy, szł skoro już wielkiego poczęli tańczyć, Kordowski stając na trakcie począł śpiewać:

Mazurowie nasi Od jaglanej kasy Słone wasy mają;

W piwie je maczają. i tak ową piosnkę kilka razy powtarza. Mnie też już gniewno się uczyniło, wezmę owego Zeleckiego na ręce, tak jak dzieci noszą, bo chłopiec był mały (goście rozumieli, że ja to czynię z kochania) i idę z nim, a pomijając Kordowskiego uderzę go w pierś Zeleckim. Ten padł w znak, a że był chłop srogi jak dąb, dosięgł jakoś ławy głowa, uderzył się w tył i zemdał. Zelecki też, bom nim o drugiego ze wszystkich sił uderzył, nie mógł potem wstać...“

Pasek nazywa krakowiaka wielkim, to jest głównym tańcem szlacheckim, mimo, że już wówczas w obec przeniesienia stolicy do Warszawy Mazowsze poczęło brać górę nad krakowiakami.

Ta przewaga znalazła swój wyraz w tańcu. Mazur od czasów Zygmunta trzeciego zajmuje dominujące stanowisko w zabawach szlacheckich.

Mazur w pierwotnym swym układzie zbliżał się do arakowiaka. Taniec ten powstał w piaszczystych równinach Mazowsza, różnił się od swego pierwowzoru, powolniejszem tempem. Dlatego też Krakowiacy zwali ten taniec drobnym. Z czasem powstały w nim figury, będące niezem innem w pomysle, jak nśladownictwem figur kadryla wprowadzonego do Polski przez Marję Ludwikę i Kazimieiry.

Mazur to taniec młodzieży. Tu już nie tylko mówić nie wolno, ale nawet śpiewać. Wśród ogólnej ochoty słyhać od czasu do czasu wykrzyki: hop! hop! hu! ha! i mkną pary szybko barwnym kręgiem.

Połączeniem poloneza, krakowiaka i mazura był tańczony w osmnastym wieku taniec okrągły. Rozpoczął się poważnym korowodem w takt poloneza, poczem następowało kilka figur mazura, zakończonych krakowiakiem.

Z tańców niemieckich, wprowadzonych do Polski za obu Sasów, przetrwał do naszych czasów walc, tańczony u nas pierwotnie według węgierskiej mody. Był to walc z holupcami...

Od Niemców zapożyczonym, choć nierównie starszym od walcu był drabant, który już w siedemnastym wieku w powszechnym był u nas zwyczajem. Drabant rozpoczyna się poważnym marszem, który zwolna przechodzi w zapożyczanego od ludu oberka, stanowiącego gdyby popis zręczności dla rozochoczonych tancerzy. Drabanta tańczyła zazwyczaj młodzież na zakończenie zabawy.

W starowiecznym dyalogu żołnierz a teologiem (z r. 1624) znajdujemy charakterystykę drabanta: Ej! toby rad poskoczył by nie ludzkie oczy: Hojże! bre, bre, talala, drysz, drysz, breszłja! Głowa w czapce, noga w butcie, na sukni dełja!

Największą ochota, istny szal tańczyć, panował w Polsce z końcem osmnastego wieku. Tańczył król jegomości z nieporównaną gracją, tańczyli dygnitarze i senatorowie bez względu na wiek podeszły — szalała cała Warszawa.

W gronie tancerzy, którymi zachwycało się niedotyle całe towarzystwo stołeczne, lecz także cudzoziemcy, którzy tak chętnie bawili w karnawałowym, syrenim grodzie, uroda i wdziękiem jaśnieli: ksiądz Józef i Julja Potocka.

Księżcia Józefa współczesni porównywali z Apolinem. Nie było w tem krzy pochlebstwa. Meżkie rysy warzy, ożywione parą wielkich, czarnych oczu, wytworne kształty całej postaci, na której malowniczy uniform kawalerski leżał gdyby ulany, stanowiły istotnie czarującą całość. Coż dopiero gdy widziano go w tańcu. Nie dziw, że szalały za pięknym księciem i wytworne panie dworskie i naiwne dziewczęta z gminu...

Julja Potocka, zana Jana, posiadała wdzięk niezrównany. Gdy jej maleduka nóżka, unosząca elastyczne kształty utozonej kibici, zdawała się ledwie dotykać ziemi, gdy z rąk do rąk przelatując, wracała do swego tancerza, a jej głowa, jakby ze znudzenia, spadała na ramie, lub tułała się do jego piersi... tłum widzów, wstrzymując oddech, oczyma ją pocięrał w milczeniu. Niekiedy tylko z przepationej podziwem piersi wyrwał się półgłówny okrzyk: A grand Dieu que Julie est belle!...

Dorastająca działa wia powisała się w kosałku. Uczono ją zawczasu misterynych skoków. Nie pomniało wcale na znaną instrukcję Jakóba Sobieskiego, który, wysyłając swych synów za gra-

oskarżenia, które właściwie nie były Bratjana, ale ówczesnej większości parlamentarnej dotyczy. P. Blaremberg chce być widocznym w pomysłach swych oryginalnym i jednym aktem oskarża nie tylko ministrów, ale wraz z nimi pragnie do odpowiedzialności pociągnąć i całą ów większość, na jakiej się gabinet p. Bratjana opierał. Z wielką ręką tedy przynajmniej *Epoca* twierdzi, że aktu oskarżenia p. Blaremberga w całości na serio traktować nie podobna.

Prześladowanie prawosławia w Bułgarii.

Sofijski korespondent *Kijow. Słowa* nadesłał swemu piśmie iście przerażające wieści o prześladowaniu Kościoła prawosławnego w Bułgarii i o nieszczęśliwym położeniu „świętobliwych” agitatorów rosyjskich. Jakkolwiek nie można pochłaniał nieaktownego często postępowania rządu księżęcego w obec prawosławnego duchowieństwa, to jednak artykuł *Kijow. Słowa* jest do absurdu doprowadzonym elaboratem tendencyjnym, mijającym się najzupełniej z prawdą. Korespondent, wyrywając z kontekstu na Stambułowa, dodaje, że z jego polecenia postąpiono z wyższymi przedstawicielami duchowieństwa, jak ze złoczyńcami.

„Kto mógł pomyśleć — wola korespondent — że nocną porą napadną na członków synodu i wezmą ich do niewoli? A jednakże dokonano tego w formie najordynarniejszej. W nocy dnia 29. grudnia policja otoczyła mieszkania biskupów, wyciągnęła ich gwałtem, zapakowała do przygotowanych pojazdów i wysłała pod konwojem w różne miejscowości, nie dozwolwszy im nawet zabrać z sobą ciepleszego ubrania. Długo świętobliwi ojcowie podróżowali pod konwojem, który starał się wymijać wszelkie miasta i nie stykać się z ludnością w obawie wyrażenia manifestacji, na korzyć biskupów. W wielu miastach, gdzie lud i duchowieństwo przypuszczają przejazd biskupów, całymi dniami wychodzili po drogach gońcy, aby dać znać o ich zbliżaniu się. Ale niestety! lub nigdzie nie otrzymał pasterskiego błogosławieństwa. Najcięższą podróż musiał odbyć biskup Symeon. Biskup Klemencjusz, po ośmiiodniowej podróży przyjechał do Tyrnowy, gdzie ludność spotkała go z zapalem, duchowieństwo atoli do powitania nie dopuszczono. Skoro tylko rozległy się dźwięki dzwołu, przy cerkwiach zjawiały się poljeja i zabroniła wychodzić z nich duchowieństwu. Według wiadomości, otrzymanych wczoraj, biskup Klemencjusz zachorował z przeziębiecia. Po odjeździe biskupów zawiązała się ożywiona korespondencja między Stambułowem i eksarchą bułgarskim w Stambule. Na radzie z dnia 8. stycznia, na której zebrani byli wszyscy ministrowie, postanowiono nie nznawać nadal eksarchy i zrobić podanie do sułtana, iż głowa Cerkwi bułgarskiej w Stambule przestaje istnieć. O ile się to uda, nie wiadomo; wszakże obecnie wszyscy ministrowie są mocno strwożeni. Jakkolwiek Stambułow może obecnie działać bez żadnych przeszkód, gdyż wszyscy ministrowie są jego pokornymi sługami, ale bądź co bądź daje się już zauważyć brak kierownictwa dyplomatycznego z Zachodu.”

Pisząc o ogólnej sytuacji, nadmieniamy dalej: „Wszędzie tutaj wzbroniono zbiegowisk i zebrani prywatnych, nawet Towarzystwu Czerwonego Krzyża nie dozwolono odbywać posiedzeń. W domach Karawelowa, Radosławowa, b. ministra wojny Nikiforowa, przed drzwiami dyżurni policjanci, którzy dają bacznie i śledzą wchodzących i wychodzących. Wszystkim wojskowym wzbroniono kłaniać się Nikiforowi. Między wojskowymi silnie panuje wzburzenie; rozdzielili się już na dziesięć prawie stronnictw i w ogóle obawiają się myśleć o przyszłości.”

Z prowincji.

Za wszystkich stron kraju dochodzą jeszcze ciągle korespondencje o odprawianych za duszę śp. arcyksięcia Rudolfa nabożeństwach żałobnych. Z Turki piszą nam, że 13. lutego odbyło się tam nabożeństwo żałobne staraniem wydziału powiatowego. Mszę odprawił ks. Kulik, który też wypowiedział pogrzebową mowę. Na katechizacji złożono piękne wieńce, na nabożeństwo przybyli wszyscy okoliczni obywatele. Z Mikołajowa donoszą: W dniu pogrzebu arcyksięcia odbyło się staraniem naczelnika sądu nabożeństwo, pisał do ich ochmistrza Orchowskiego: „Dokonał się we wszystkim co jest pożyteczne, prócz tańca, którego się i w kraju z Tatarami nauce.”

W szkole ryckiej kadetów nauka tańca była bardzo troskliwie uprawiana. Sam wicekomendant instytutu, hrabia Fryderyk Moszyński, naturalny syn Augusta II., był namiętnym amatorem tańca. Lubo niemłody już i wcale niegrzeszący urodą, lubił popisywać się solowym tańcem, zwanym *almande*, w którym kawaler, tańczący z damą, rozmaite rekłama wyprawiał łamać. Pewnego razu hrabia popisywał się na balu u pioski rosyjskiego swym ulubionym tańcem. Skończywszy stanął obok księcia Kazimierza Czartoryskiego, oczekując pochwały. Książę, znany weredyk, zagadnął w istocie Moszyńskiego: *Vous avez dansé comme un satyre, oui, oui, comme un satyre...* Łatwo sobie wyobrazić, jaką minę miał hrabia w tej chwili.

W korpucie kadetów uczyli tańca: Lilienheim, Gober, następnie D'Avigny, Skórzyński. Naturalnie największą wagę przywiązywano wówczas do tańców obcych. W modzie był menuet i kontredans, a że najlepszymi tancerzami byli w tym kierunku kadeci, więc magnaci wydający bale zapraszali tuż lub pół tużina kadetów w charakterze fikalskich. Zazwyczaj przysyłano po nich karety. Jeśli jednak zapomnieli o tem, dowcipni kadeci najmowali za groszy piętnaście żołnierzy z gwardji litewskiej, którzy wzięwszy panica „na barana” dostawali go na miejsce.

W obec błotnistych ulic Warszawy i braku powodów do najęcia, był to jedyny i niezbyt kosztowny środek komunikacyjny dla młodzieży liczącej się z groszem. W ten sposób dostał się również późniejszy żołnierz i poeta, Niemcewicz na bal do pałacu Mostowskich. Było to w roku 1772, gdy po raz pierwszy podzielono się dzierzawami Rzeczypospolitej. Wzdłuż ścian pałacowej sieni leżał pokotem oddział chrząpiących na całe gardło moskiewskich saldatów; broń nabita leżała tuż obok nich. W ten sposób podejrzliwy Stackelberg pilnował wesoło grobu...

W salonach grzmiała od ucha kapela, tańczono ochotczo, bez troski. Stanisław Peplowski.

bożeństwo, na które przybyła cała ludność miejscowa i okoliczna. W czasie pogrzebu płonęły latarnie, skłopy były pozamykane, a na wielu domach powiewały czarne flagi.

Z Halicza donoszą, że w cerkwi gr.-kat., w świątyni Karaitów i w synagoge zostały odprawione solenne nabożeństwa. W kościele odprawił nabożeństwo jeden z okolicznych księży.

W Jeziernie odbyły się 15. bm. nabożeństwa w kościele i cerkwi, celebrowane przez tamtejszych proboszczów. Na nabożeństwie obecna była dziesiątka szkolna pod kierunkiem nauczycieli. Na domach powiewały żałobne chorągwie. Wsi Oporocu, na samej granicy galicyjsko-węgierskiej, odbyła się również żałobna uroczystość staraniem ks. Eustachego Karczmarzkiego w tamtejszej cerkwi. Świątynia zapelniała się ludem miejscowym i okolicznym, który wysłuchał nabożeństwo pięknie mowy ruskiej swego proboszcza. Stosownie do zwyczaju na tetrapodzie katechizacji ustawiono kutię, chleb i wino, ktorými się dzielili po nabożeństwie obecni. Uroczystość cała w małej górskiej cerkiewce, rzucenoj na tle pięknego Beskidu, robiła podniosłe wrażenie.

Zamarstynów 14. lutego. (Wieczorek muzyczny). W niedzielę dnia 10. bm. odbył się wieczorek muzyczny-deklamacyjny na dochód Towarzystwa pomocy naukowej w Zamarstynowie.

Pod kierownictwem p. Domiszewskiego, nauczyciela przy szkole kolei Karola Ludwika, amatorowie wykonali część wokalną z całym przejęciem się artystycznym, a „Normani” Wachniანი musieli amatorzy na powszechne żądanie powtórzyć. Prawdziwą a nader miłą niespodzianką zgotowała panna Groo, nauczycielka szkoły ludowej w Zamarstynowie, przez wygłoszenie wiersza Gawalewicz „Wachlarz”. Francyzka, długotrwałe oklaski towarzyszyły ustępującej z estrady deklamatorce. Gra na cytrze pp. Mańkowskiego i Chazewskiego uzupełniła piękną całość wieczoru. Reszta amatorów nauczycieli, biorących udział w wieczorku, wywiązała się ze swego zadania zupełnie dobrze. Po wieczorku nastąpiły zabawy towarzyskie, trwające do samego rana.

Rzeszów 15. lutego. (Kasyno miejskie. — Sklep Fränkla). Celem unkoństytuowania się wydziału w kasynie miejskim, odbyło się d. 11. bm. posiedzenie, na którym po wybraniu sekretarzem prof. Jaworskiego, gospodarzem E. Arwaja, kasjerem Czernego, a bibliotekarzem dr. Uberalla, uradzone w powodu śmierci arcyksięcia Rudolfa nie dawać więcej zabaw w bieżącym karnawale, natomiast urządzić trzy koncerty spacerowe z muzyką 40 p. p.

Dnia 14. bm. w sali kasyna miejskiego nader skromną garstkę publiczności, czarował bardzo piękną grą na wiolonczeli p. Karol Nováček, któremu prawie nie ustępowała w doskonałej grze na fortepianie panna Téry.

Doroczne walne zgromadzenie Tow. zaliczkowego odbędzie się w niedzielę d. 17. bm. Główna firma szewska Fränkla z Meidling, otwiera wkrótce skład obuwia i w naszym mieście. Szewcy tutajś udawali się w tej sprawie gremialnie do starostwa prawdopodobnie bezskutecznie, gdyż jak z pewnego dowiadujemy się źródła, lokal na sklep został już wynajęty.

KRONIKA.

Wiadomości z dworu. Minister hr. Kalnoky i minister hr. Welsersheimb udali się do Buda-Pesztu.

Wiadomości osobiste. Członek Wydziału krajowego dr. Wereszczyński zrezygnował z godności komisarza Banku krajowego, w skutek czego Wydział krajowy zamianował komisarzem swym ożonka Wydziału i referenta spraw Banku kraj. p. Leona Chrzanowskiego. — Dr. Leon Sternbach został przez ministerstwo zatwierdzony jako docent prywatny filologii klasycznej w uniwersytecie tutajś.

Nekrologia. We Lwowie zmarli: Waleuty Paszkowicz, towarzysz sztuki drukarskiej, w 49 roku życia. — Emilią z Urbańskich Kralowa, przeżywszy lat 55 i Feliks Skomorowski, były żołnierz wojsk polskich, przeżywszy lat 59. — Teodor Dolwa Pasek z Blotnicy Błotnickiej, wiceprezes rady powiat. Kolbuszowskiej, przeżywszy lat 61, zmarł d. 13. bm. w majątku swoim w Dziukow. Zmarły pozostawił wielki zbiór numizmatów polskich. — Bolesław Markowski, sędzia honorowy powiatu bielskiego, zmarł w tych dniach, jak donoszą z Warszawy, w majątku swoim Markowo. Pożyteczna i uczynna działalność w zakresie służby publicznej, zjednały mu w szerokich kołach obywatelskich ogólne uznanie.

Jan Ziencowicz, artysta-malarz, zmarły niedawno w Wilnie, urodził się 1825 r. w gubernji Kowieńskiej, 1842 wstąpił do akademii sztuk pięknych w Petersburgu i odznaczył się talentem. Między r. 1853 i 1857 uzupełnił galerję portretów biskupów dla akademii duchownej rz. kat. w Petersburgu, malując wizerunki kilku ws. ówczesnych biskupów. W r. 1858 wybrałszy się z Alfredem Römerem w podróż za granicę, wymalował w Rzymie „Pasterza”, który miał wielkie powodzenie. Artysta, powróciwszy do kraju, oddał się malowaniu obrazów kościelnych do wielu kościołów dyocezji żmudzkiej i wileńskiej, zarazem robił też portrety, między którymi odznaczył się portret śp. Januszkiewicza. W ostatnich latach nieco zapomniany jako artysta, szanowanym był jednak powszechnie jako człowiek pięknego i szlachetnego charakteru.

Kalendarz. Niedziela (17.): Konstancja P. Wzrósł słońce o godzinie 7. min. 12, zachód o godzinie 5. min. 18.

Kalendarz myśliwski. W lutym wolno polować na kozły (rogacze), lisy, wietrzewie i guszy a, drobie, pardwy i ptactwo wodne i błotne w ogólności.

Z życia towarzyskiego. Dnia 14. bm. został pobłogosławionym w kościele farnym w Rzeszowie, związek małżeński pomiędzy p. Leonem Cholewickim, inżynierem kolei Karola Ludwika, a panną Julją Zgórską, córką b. starosty.

W Bochni pobłogosławiony został wczoraj w sobotę związek małżeński p. dr. Władysława Michnika, kandydata adwokackiego, z panną Jadwigą Rothówną, córką lekarza powiatowego.

Mianowania. Kraj. dyrekcja skarbu zamianowała koncepsów skarbowych: Andrzeja Knapczyka, Antoniego Babonia i Jozefa Kurka inspektorami podatkowymi, zaś koncepsów praktykantów skarbowych: Jana Zurawowskiego i Jozefa Weinberga koncepsistami skarbowymi.

Dar. Cusarz udzielił gminie Brzostowa góra, w powiecie kolbuszowskim, na budowę szkoły zapomogi w kwotę 1000 zł.

Temperatura. Barometr idzie w górę. Średnia temperatura wczoraj była — 3 0°C., najwyższa — 0 2°C., najniższa — 5 2°C.

Na dziś zapowiada stacja spostrzeżeń Sakoty po-

litechnej: Wiatr zachodni, średnia temperatura doby się obniża, nieło przeważnie zamglona, a powietrze wilgotne i mgliste; śnieg, opad mierny.

Radca policji p. Władystaw Marynowski został — jak już donieśliśmy — mianowany starostą w Borszechowie. Jak z jednej strony cieszymy się z tego zastrzeżonego dolegającego praca awansu, tak z drugiej strony jesteśmy przekonani, że dyrekcja policji traci w osobie p. Marynowskiego jedną z najwybitniejszych swych i najsympatyczniejszych sił. Przez cały czas swego pobytu we Lwowie potrafił p. Marynowski zjednać sobie powszechne uznanie i niepodzielną sympatię, co jest tem ważniejszem, że zajmował tak trudne stanowisko. Opuszczającemu Lwów starostę życzymy, ażeby i na nowem swem stanowisku, działając skutecznie jako urzędnik-obywatel, zyskał podobną sympatię i uznanie.

Używanie funduszy tow. „Oszczędności kobiet”. W sprawozdaniu z walnego zgromadzenia wspomnianego towarzystwa podnieśliśmy już przebieg dyskusji w kwestji zakupna przez radę zawiadowczą akcji tatrzańskich za kwotę 150 złr. Sprawę tę zupełnie słusznie poruzyły pp. Józef Horoszkiewiczówna i Józefa Kulińska, wykazując, że majątek towarzystwa może być w myśl § 20. statutu lokowany tylko w papierach hipotecznych, wskazanych uchwałą walnego zgromadzenia — a walne zgromadzenie z roku 1887 uchwaliło subskrybować tylko akcje banku ziemskiego, dla poparcia którego towarz. „Oszczędności kobiet” zostało założone. Nietrzymanie się to ściśle celu towarzystwa wiadomo jak mogło narazić sprawę banku ziemskiego — przypominając sobie bowiem wszyscy, jak w ostatniej chwili zamknięcia subskrypcji na rzecz banku trzeba było starać się o każdą dziesiątkę, by sumę potrzebną dopełnić. Towarzystwo tatrzańskie bez wątpienia jest godne poparcia — najpierw jednak należało uczynić zadanie ceowi, dla którego towarzystwo oszczędności zostało założone.

Nowy jubileusz bezprawia. Z Wilna piszą nam: W pierwszych dniach czerwca będą w Rosji uroczystości obchodzące 50-letnią rocznicę przyjęcia prawosławia przez kilka dęcezyj unickich. Wyślano już liczne zaproszenia do Słowian, sympatyzujących z prawosławiem. Wszystkie wydatki ponosi *blagotworniczo obszczestwo*. Uroczystości będą się odbywać po kolei w kilku miejscowościach; główna uroczystość odbędzie się dnia 8. czerwca w Wilnie.

Mieszkańcy górnego Łyczakowa nadesłali na nasze ręce rozucalającą prośbę do świętego magistratu, ażeby sięgnąć na chodniku od przeszło 8 dni koło takzwanej „kasarny Pitscha”, raczył kazać sprzątnąć, bo widocznie żołnierze są tak zatrudnieni, że nie myślał to sami zrobić! Prośby kończą się uwaga, że gdyby to zwykli śmiertelnik (tak zwany właściciel realności) zrobił, toby już dawno był ukarany. Ścieżka tak w śniegu wązka, że dzieci idące do szkoły po kolana brną w śniegu.

Śmiertelność we Lwowie. Według wykazu śmiertelności, sporządzonego przez biuro statystyczne miejskie w styczniu, zmarło we Lwowie ogółem 284 osób, a to 155 mężczyzn i 129 kobiet. W wieku do 1 roku zmarło 60, do lat 5 zmarło 25, zaś wyżej 5 lat 199. Stanu wolnego zmarło 150 osób, w stanie małżeńskim 89, wdowców i rozwiedzionych płci obojga 54. Wyraźków śmierci ogółem było 3 a 1 zamarnięcia, 1 zatrucia siarką i 1 postrzelanie. Najwięcej osób, gdyż 57 zmarło na gruźlicę, 35 na zapalenie przewodu oddechowego, w skutek udaru 15, difteritis 8, ospy 6, zapalenia nerek 5, raka 4, wady serca 8, rozdm. płuc 4, wskutek nwiadu sechylkowego 27, zapalenia kiszek 9, nieżyty żołądka 12, zapalenie mózgu 12.

Ogólny procent śmiertelności na 1000 wynosił 27.94%.

Eljen! Eljen! Ruch przeciw ustawie wojskowej w Węgrzech przybrał tak olbrzymie rozmiary, że konsekwencje jego dziś poprostu są nie obliczalne. Jeżeli rząd sądził, że pobyt dworu w Buda-Pesztzie uspokoi wzburzone, umysły to bardzo się omylił! Demonstranci wolałaj najlojalniej: „Eljen a Kiraly” — ale swoją drogą działają z konsekwencją w myśl swego planu. W parlamencie — jak już z telegramów wiadomo — odbywają się dyskusje wśród nieopisanego zgłędu. Nazwiska Tiszy, Fejervarego i Töröka wypowiedza opozycja z akompaniamentem tysiącznych przekleństw i obelg. Opozycja najskrajniejsza — wcale zresztą nieaktownie — wolałagnęła do parlamentarnej dyskusji osobę cesarza.

Pisma opozycyjne donoszą, że minister spraw wewnętrznych polecił urzędnikom na prowincji, ażeby przeskądali demonstracjom, z tego powodu zapowiedziano w Sejmie nowe interpelacje. Komitet wykonawczy obywateli stolicy wydał odezwę do mieszkańców Buda-Pesztu, zachęcając do dalszych demonstracji. Odezwę ta rozpoczyna się słowami: „Współ-obywatele! Za konstytucję, za swobody nasze, za świętość praw naszego języka, za młodzież — a więc za przyszłość naszego narodu staje dziś do bezkrawkiej walki nie tylko stolica, ale kraj cały! Jestto walka pokojowa, której celem ochrona praw, wywalczenie sprawiedliwych ustaw!” Tu następują oskarżenia przeciw Tiszy i jego przyjaciółom — okrzyk *sursum corda* i wezwanie do najliczniejszego udziału w dzisiejszej, niedzielnej demonstracji. Kończy się zaś odezwą aluzją do pobytu króla:

„Współczujemy w żalobie, uszanujemy ból i uchylimy czoła przed jego ogromem — ale nie zaprzeczajmy praw narodu, boć to dziedzictwo, z którego nam kiedyś przed potomnością przyjdzie zwać rachunek.”

Dzisiejsza demonstracja budzi poważne obawy; powszechnie twierdzą, że dwór wyjdzie skutkiem tego z Buda-Pesztu.

Dzienniki wiedeńskie donoszą, że cesarzowa, która, jak wiadomo, nie była obecna na pogrzebie arcyks. Rudolfa, przybyła w sobotę 9. bm. we flakrce przed kościół Kapucynów w grubej zastonia o godzinie 9 z wieczora i zażądała, aby odzwiertny zawwał przeora; gdy ten nadszedł, odsłoniła welon przywiłała zakonnicą i rzekła: „Jestem cesarzową proszę mnie zaprowadzić do grobów”. Przeor natychmiast otworzył drzwi grobu i wpuścił monarchinię sam jednak zatrzymał się na progu, gdyż cesarzowa oświadczyła: „Zyję sobie pozostać sama z moim synem”. Pozem przepędziła w ciemnym grobie przy trumnie syna godzinę, pograżona w ciężkiej boleści. Około dziesiątej ukazała się cesarzowa we drzwiach grobu, przy których czwał przeor, uścisnęła dłoń zakonnicą i drzącym głosem rzekła: „Dziękuję serdecznie; proszę o modły za mojego syna”. Spiesznie wysiadła do flakry i podążyła do burgu.

Zniknięcie Bozdecha. W niedzielę, po kolacji, około godziny 7 1/2, opuścił swe pomieszkawie w Pradze literat Bozdech. W poniedziałek, nad wieczorem, zjawił się w Wrzesnorach, stacji na kolei zachodniej, poczem więcej nie widziano go nigdzie. Przypuszczano, że Bozdech popełnił samobójstwo. List do świątry, w której donosi jej, że mu życie zbrzydło i prosi, aby sędziwą matkę zwolna przygotowała na katastrofę, spisanie testamentu, uprządkowanie papierów wartościowych itd. popiera to przypuszczenie. Zdjaje się, że znakomity pisarz czeski popełnił to sa-

mobójstwo w oblakaniu, inaczej bowiem nie można sobie wytłumaczyć tej wycieczki schorzałego, cierpiącego mianowicie na reumatyzm człowieka do lasów, zakopanych w śniegu i to przy 5 stopniach mrozu.

Emanuel Bozdech urodził się w Pradze w roku 1841, tam odbył studia, w roku 1866 napisał pierwszy swój dramat „Z doby kotyliona” i odtąd poświęcił się wyłącznie praocom literackim. W r. 1869 był dramaturgiem teatru czeskiego, potem kosztm teatru czeskiego przebywał dłuższy czas w Paryżu, w ostatnich latach był recenzentem teatralnym kilku dzienników pragskich. Z dramatów jego, grywanych często w teatrze czeskim, najwięcej podobają się „Pan świata w szlafroku”, grauy też w teatrach polskich i niemieckich, tudzież „Baron Götz”, wielka tragedia historyczna, w której układzie zachodzą jednak pewne anomalje.

Obdarzony niepospolitym dowcipem, ale też skłenny do ironji, zdł podejrzliwy względem drugich, Bozdech w ostatnich latach coraz więcej tracił upodobanie w życiu i odwagę do życia. Dzięki swej wzorowej oszczędności, zebrał małą fortunkę około 10.000 złr., która w każdym razie matkę i siostrę — innych krewnych nie ma — ocali przed kłopotami życia.

Czwarta klasa na kolejach rosyjskich. W ministerstwie komunikacji poruszono projekt zaprowadzenia na wszystkich kolejach, przy wszystkich pociągach osobowych, wagonów czwartej klasy, przeznaczonych dla przewoźników robotników. Donosi o tem *Nowoje Wremia*.

Córkę generała Ignatiewa ma zaślubić jeden z krewnych oara. Związek ten z rodziną carską budzi zdziwienie i zazdrość w kołach arystokratycznych, gdzie Ignatiewy uważani są za parweniuzów, lecz zarazem wielką sprawią radość stronnictwu panslawistycznemu to wyniesienie się jednego z jego najczystszych i najbardziej przedsiębiorczych przywódców. P. Cankow, który mieszka w Petersburgu, gości między innymi ziomkami emigrantami, że Bułgaria znalazła wreszcie swego prawdziwego przyszłego księcia. Być w istocie może, że postawioną zostanie na serjo kandydatura w księcia Michała Michajłowicza na tron bułgarski i latwo przewidzieć, że silnie będzie popieraną przez wszystkich panslawistów.

Wiersz wstępny „Djabła” z powodu śmierci arcyksięcia Rudolfa zamieszcza w pięknym niemieckim przekładzie Szepsa *Tagblatt*.

Rewizja listów. Warszawski *Kurjer codzienny* donosi, że rosyjski departament poczty i telegrafów w bm. ma wydelegować dwóch urzędników, celem dopełnienia rewizji poczty osobowych na wszystkich traktach w Królestwie polskiem.

Ku uczczeniu pamięci Domejki urządziła onegdaj w Warszawie redakcja *Wszecchiwiata* nabożeństwo żałobne w kościele archidiecejalnym św. Jana. Oprócz wszystkich członków redakcji i współpracowników *Wszecchiwiata*, znajdowali się w kościele profesorem uniwersytetu, nauczyciele matematyki szkół rządowych i prywatnych, sporo osób ze świata lituckiego, wreszcie liczny zastęp rodziny.

Ofiary rulety. Od osoby, przybyłej prosto z Nicei, dowiaduje się *Kurjer Warsz.*, że w końcu zeszłego miesiąca zastrzelił się w Monaco niejaki Teofil R., przybyły z Wilna, czy też z Kowna. Ów R. bawił w Monaco w listopadzie i wygrał wówczas około 200.000 fr. W styczniu zaś powrócił do jaskini szulerskiej i oddał nietyko całą wygraną, lecz pozbył się wszystkich pieniędzy, stanowiących osobisty jego majątek, w sumie kilkudziesięciu tysięcy rubli.

Jakiś przyjaciel Vetsorów zamieszcza w *Matin*, barwne, ale widocznie z bytną fantazją napisane wspomnienie o Marji.

Według tego opowiadania, Marja zakochała się w owym tajemniczym „nim”, o którym później często wspomniano na wiosnę 1888. Miłość ta uczyniła ją skłonną do zadumy; stała się dziwnie marzącą. Często mówiła, że wczesnie umrze, gdyż tak jej przepowiedzieli ludzie, znający się na chromianach. Naturalna jej wrażliwość spotęgowała się do niesłychanych granic — pozostała jednak zawsze — „dobrą i zdrową”. Skutki i działania truciizn bardzo ją interesowały, a niemniej opisy samobójstw. Raz była mowa o Chambege'u, który usiłując się zabić, zranił się tylko. Wówczas mówiła o nim:

— Musiał być niezręczny. Jeden z moich znajomych, z którym o tem mówiłam — wybory strzelać — powiedział mi, że strzelając do siebie przed zwierciadłem, można być pewnym że się nie chybi!

W sobotę przed katastrofą, żegnając owego znajomego, mówiła:

— Do widzenia we wtorek.
— Jeżeli dożyjemy — dorzucił ten żartem.
Marja spojgnęła i zupełnie serjo rzekła: Tak! Jeżeli dożyjemy.

Przed tem dni kilka miała mu Marja darować swą fotografię, dodając: „Weź pan ją na pamiątkę. Nie będę się już bowiem więcej fotografować.”

Charakterystyka wyborców Boulanger'a. Z jakich powodów rozmaici ludzie głosowali na Boulanger'a? Na to pytanie odpowiada w formie szeregu monologów jeden z pryaskich dzienników!

1. Konserwatyści: a) rojalista: Przeszło. Boulanger'a haniebna, otoczenie szkaradne, ale wymieście on cały personal republikański. Potem przyjdzie hr. Paryż.

b) Bonapartysta. Wolałbym Napoleona; ponieważ jednak sukcesor zginął... Boulanger musi iść z nami — to nas podniesie.

c) Katoik. Dostę nam tych rządów — głosuję za Boulangerem, ażeby zgłuszył prąd anty-krzyżny.

2. Socjaliści: Jesteśmy za nim, bo to „ich” złości. Jeżeli Boulanger nie pójdzie z nami, to kula w łeb.

3. Patrjoci: Boulanger — to Alzacja i Lotaryngia!

4. „Dobrze wychowani.” Ma dobre maniere, wspaniale jeździ na koniu, przywrócił szyk, obalony przez tę bandę złe wychowanych.

5. Wrościanie. Za cesarstwa zboże miało lepszą cenę. Bismark boi się Boulanger'a, nie ośmieli się go zaczepić — będzie pokój!

6. Przemysłowcy. Wszystko nam jedno kto, byle był silny rządy. Dzisiaj rządzi kto chce. Boulanger potrafi być silnym.

Dalej defilują przed nami opinie i pobudki artystów, robotników, urzędników, awanturników, dorozkazy etc.

Wszystko to ładnie, ale najsmutniejsze, że w satyrze tej mieści się cała prawda. Humorystyczny ton artykułu nie potrafi ukryć faktu, że boulanżyzm to smna ogólnego niekierownictwa w kraju z obecnego stanu rzeczy, a objaw to poważnie groźny. Tak jest! wszystko, nawet najsprzeczniejsze, łączy się dziś ze sobą, zlewa się razem i popiera Boulanger'a, dlatego, ażeby usnąć to, co jest, ażeby, bez względu na następstwa, obalić dzisiejszy niezdolny stan przejściowy.

Faktu tego nie zakryje nawet ostra satyra na boulanżystów, którzy według trafnego zresztą zdania tak sobie kombinują: „Z Clemenceau i innymi niepodobna się porozumieć. Stanowią istną kotęję, w obec której niepodobna coś dla siebie zdobyć. Gdy wyjdzie Boulanger, to i nam się coś dostanie.”

Rym i rytm nie tegi, ale sens wyraźny ma najnowszy marsz demonstrantów budapeszteńskich. Według *Bud. Tagbl.* śpiewają oni tak:
Abzug Tisza — abzug Csaky
Abzug baró Fejervary
Abzug Török Zokapitany
Eljen dr. Lakaecz Zoltan.

Składki. Do administracji pisma naszego nadesłali dla wdowy po śp. Podwyszyńskim, p. H. B. z. 2; i na kościół św. Stanisława w Rzymie, z domu Inwalidów ze składek 6.10.

Wielki koncert z uprzejmym współudziałem lwowskiego towarzystwa śpiewackiego „Lutnia”, tudzież pp. Władysława Wojdałowicza, kopelmistrza St. Bach i orkiestry wojskowej pułku nr. 55. odbędzie się dziś w niedzielę 17. bm. w sali „Sokoła” z programem następującym: 1. Weber: Uwertura z opery „Wolny Str. elec”, odegra orkiestra; 2. a) Kremsler „Do Sokoła”, b) Żeleński: „Humoreska”, odpiewie chóór męski; 3. Deklamacja, pan W. Wojdałowicz 4. a) Noskowski: „Pieśń majowa”, odpiewa chóór męski; b) Rheinberger: „Rusałka”, odpiewa chóór damski; 5. Bach: „Fantazja z pieśni polskich ruskich”, odegra orkiestra. W części II wykonano zostanie Markull'a „Róg Rollanda”, balada w trzech częściach na głosy solowe, chóór męski i orkiestrę. — Kzeszo w pierwszych rzędach 1 złr., w dalszych 60 cent., wstęp na salę 40 cent. — Początek o godz. pół do 5. popołudniu.

LIST.

I.
Ciągle myślała o swoim jedynaku, o Michasiu. Wyjechał do Samary, pod góry Urałskie, na posadę przy budowie nowej kolei.

Matka nie umiała odwieść go od tej dalekiej podróży. Zależała od lat kilku i znieodolnie, nie miała nad nim dawnego wpływu. Gdy oznajmił jej o wyjeździe, zalała się łzami. Płakała i modliła się.

To nie pomogło. Wyjechał.

Od tego dnia zdawało się, że podwojnie go kocha, — tym silniej, im on bardziej od niej oddalony. O nim tylko myślała. To był cały jej świat. Jeżeli kto zaszedł do jej pokoiku, rozpoczynała zaraz rozmowę o Michasiu. Gdy była sama, rozmawiała o nim do siebie półgosem.

Skoro usłyszała w przyległym pokoju głos czytania, wstawała zaraz z fotelu i z wyciągniętymi naprzód rękami, swując ostrożnie nogami, szła do progu, aby zapytać:

— Czy to nie list od Michasia?
Całe jej życie obecne było oczekiwaniem wieści od niego.

II.
Mieszkała przy niezamożnej rodzinie prywatnego oficjalisty. Za emeryturę po mężu swoim, urzędniku kolei, dostawała oddzielny pokój z życiem i opałem. Była niewidoma — nie potrzebowała więc światła. Ponieważ nie wychodziła nigdy ze swego pokoiku, parę sukien z dawniejszych pozostało czasów. Wystarczyły jej ciagle.

W ten sposób skromny jej byt zabezpieczony był do końca życia.

Jej gospodarz, p. Józef, nie był to zły człowiek, jak również

Teatr.

(„Korneli Voss”, komedia w 4 aktach Franciszka Schöntana.)

Prawdopodobnie „Korneli Voss” miał być pierwotnie komedią dworską w guście utworów, jakie w tym rodzaju skroślił ongi stary Scribe i Dumas (ojciec). Poniważ jednak Berlin, dla którego w pierwszym rzędzie sztuka była przeznaczona, nie leży nad Sekwaną, a sympatyczny autor „Porwania Sabine” nie dozwoluje lekkością i sprytem swym paraskim poprzednikom, przeto „Korneli Voss” nie jest ani farsą, ani też komedią, lecz raczej czemś pośrednim między oboma temi rodzajami sztuki.

Są tam sceny, obmyślone i przeprowadzone bardzo subtelnie. (Stosunek Backersa do baronowej). Są efekty nowe i wcale oryginalne (scena Kurta i Pauliny przy kominku). Wszystko to jednak, pomieszczone z płaskimi pomysłami, władościwymi farsie niemickiej, a koroną całości jest wprowadzenie *dei ex machina*, starego księcia Ernesta w akcie czwartym. Książę ten dziwnie przypomina Ludwika XIV. z „Nanonem”.

Pod względem charakterystyki figur swej komedii autor nie wysiła się wcale. Są to typy, znane od dawna, które tylko inwencja artystów zdoła ochronić od zarzutów szablonu. Jedyna, poniekąd oryginalna, figurą jest Backers, komizny kochanek.

Z kolei wspomnieć wypada o fabule sztuki. Sztuka jest przedstawianą mniej więcej w następujący sposób:

Udziałni książę Ernest na Falkenburgu ma kuzynka lubna, księcia Kurta, który, wymknąwszy się szeregowiec z nudnej rezydencji, bija wesoło po Berlinie. Książę Ernest pragnie, by Kurt się ustakował i w tym celu zamierza go ożenić z księżniczką Matyldą. Chodzi tylko o to, by zwiózł piaszka do Klauki. W tej misji wysłał swego radcę gabinetowego, hrabiego Pernwolda, dyplomata starej szkoły, który przybywa do Berlina wraz z córką swą Pauliną. Hrabia, chytry a niemądry, ugania się za Kurtem po wszystkich zaułkach stolicy, gdy tymczasem wesołe księżniczka, przedstawiając się swemu prześladowcy pod przybranym nazwiskiem malarsza Vossa, najwobudniej w świecie balamuci mu córkę. I kto wie, na czymsy się skończył ten romans książęcy, gdyby nie ów *deus ex machina*, stary książę Ernest. Nie mogąc się doczekać powrotu kuzynka do Falkenburga, sam się zakochał w jego przyszłej i postanawia ją zaślubić. Poważnionych ksiądzem Pauliną, która teraz już może wyjść za księcia Kurta, a papa jej otrzymuje cel swych marzeń, tytuł królowej.

Jeśli sztuka Schöntana zdoła się dłużej utrzymać na scenie teatralnej, w takim razie będzie to zasługą wybornego jej wykonania. Pierwszeństwo bezwzględnie przynależy pani Pysznik (Paulina) i p. Woleńskiemu (ks. Kurt), przedstawiającym wysuniętą na pierwszy plan parę kochanków. Było w grze obojga artystów wiele uczucia, zapалу, a wspomniana przez nas powyżej scena przy kominku (w akcie trzecim) stanowiła skutkiem wybornej interpretacji tej pary punkt kulminacyjny sztuki. Strona konwersacyjna komedii reprezentowaną była bardzo przywilejnie przez panią Nowalową (baronowa) i p. Kwiecińskiego (Backers). Szkoła tylko, że artysta był znów onegdaj nieco zachrypnięty.

P. Frenkel (hrabia) stworzył typ świetny. Wybaczy nam jednak zarzut, że kreacja jego wesołniejsza nie była zgodna z intencjami autora. Hrabia jest zarówno wybitnym dyplomata miniaturowego niemieckiego księstwa. Należało to uwzględnić zarówno w charakterystyce zewnętrznej, jak i w silniejszym akcentowaniu wielu ustępów roli, wskazujących na to, iż autor chciał nam przedstawić w figurze hrabiego ginaęcy już obecnie typ dyplomaty niemieckiej starej szkoły.

Tak właśnie pojął swe zadanie p. Walewski w drobniejszej roli Engelberga. Artystę wywołano przy otwartej scenie.

W końcu wspomnieć wypada o p. Zbońskim, który był bardzo przyzwoitym i majestatycznym księciem Ernestem.

Całość przedstawienia, przygotowana starannie, wywarła bardzo dobre wrażenie.

Ruch stowarzyszeń.

Zebrań miesięczne członków towarzystwa prawniczego, odbędzie się w poniedziałek, dnia 18. bm. o godzinie 7. wieczorem, w lokalu własnym, ulica Karola Ludwika 1. 3. (II. piętro).

XVIII. walne zgromadzenie polskiego towarz. przyrodniczego im. Kopernika we Lwowie, odbędzie się we wtorek dnia 19. lutego 1889 jako w rocznicę urodzin Kopernika, o godzinie 6. popołudniu w auli uniwersytetu. Porządek dzienny: 1. Zagajenie. 2. Sprawozdanie zarządu. 3. Sprawozdanie kasowe. 4. Sprawozdanie komisji kontrolującej. 5. Odczyt prof. L. Wajgla „O mowie zwierząt”. 6. Wybór przewodniczącego. 7. Wybór pięciu członków zarządu w miejsce pp. Niedźwiedzkiego, Radziszewskiego, Szpilmana, Pawlewskiego i Witkowskiego. 8. Wniośki członków.

Wstęp dozwolony dla wszystkich interesujących się naukami przyrodniczymi.

Przegląd polityczny.

(Telegramy z innych pism).

Paryż 15. lutego. W interwiew oświadczył Boulanger: Jestem za konstytucją amerykańską, lecz z dziesięciopięcioletnim urzędowaniem prezydenta, rada stanu ma przygotowywać ustawy, a wotować je bez obrad konwentu narodowy z 500 członków; połowę ich ma wybierać powszechne głosowanie.

połowe prowincja; sesja konwentu ma tylko miesiąc trwać. Prowincje mają mieć lokalne rządy.

Boulanger wybiera się na objazd południowej Francji, z kądem zamierza także udać się do Włoch. (Cz.)

London 15. lutego. Już 14 państw przystąpiło do kongresu morskigo który się odbędzie w Waszyngtonie w jesieni. W lipcu odbędzie się kongres ligi irlandzkiej w Filadelfji; Parnellowi przysłano znowu 20,000 dolarów. (Cz.)

Praga 15. lutego. Oześci utrzymują, że mieszkający tu domniemy następca tronu arcyks. Franciszek Ferdynand d'Este jest dla nich bardzo życzyliwie usposobionym, jest członkiem tow. św. Ludmili i dobrze włada językiem czeskim. (Cz.)

Kalkuta 14. lutego. Doniesienia petersburskie jakoby emir Afganistanu żywił nieprzyjazne zamiary w obec Rosji, nie znajdując tutaj żadnej wiary. Według najnowszych doniesień, emir powraca na wiosnę do Kabulu, poczem odwiedzi Kandahar. (K. W.)

Buda-Peszt 16. lutego. Sąd skazał 20 osób za popełnienie podczas nieporządków ulicznych dnia 29. stycznia kradzieże i gwałty, na więzienie począwszy od dwumiesięcznego aż do półtorarocznego. (G. L.)

Monachium 16. lutego. Najmłodszą córką ks. Ludwika bawarskiego umarła. (G. L.)

Berlin 15. lutego. Jako zastępca ministra wojny, wyznaczony jest hr. Waldersee. (W. T.)

Z Rady państwa.

Wiedeń 16. lutego. Po długich wstępnych debatach przechodzi wreszcie izba do porządku dziennego. Przy §. 12. ustawy o domach skladowych zabiera wreszcie głos Sochor, wykucając pewne braki ustawy.

Wiedeń 16. lutego. Komisja budżetowa zredukowała pozycję przeznaczoną na pokrycie kosztów utrzymania poczty i telegrafów o 200,000 ztr., i przyjęła rezolucję pos. Baruthera, żądającą, aby wezwąć rząd do zastanowienia się, czy nie należałoby zaprowadzić niższej taryfy dla telegrafów wewnątrz monarchji. Dalej uchwalila komisja projekt ustawy zarządzającej budowę nowych budynków pocztowych i tytuły dotyczące najwyższej izby rachunkowej i pocztowych kas oszczędności.

Buda-Peszt 15. lutego. (Posiedzenie izby posłów.) L u k a c s i w nieskończenie długiej mowie żądał odroczenia dalszych rozpraw. Kiedy narazie skończył i przewodniczący chciał zarządzić głosowanie, postawiło 20 posłów wniosek, aby głosowanie imiennie. Wskutek tego zalił się przewodniczący, że podobna dyskusja do niczego nie doprowadzi. Mowę jego przerywano ustawicznie krzykami: „przez z Tisza”, „niech się poda do dymisji” itp.

Rohonczy (z prawicy) wystąpił gwałtownie przeciw opozycji, wyrzucając jej, że wika w sprawie młodzieży, aby — nie mogąc inna drogą — w ten sposób zmusić Tiszę do ustąpienia.

Lits (z lewicy) odpowiadając poprzedniemu mowcy, przypomina, że Tisza był pierwszym, który należał wówczas jeszcze do opozycji, wciąż młodzież do akcji politycznej! Z jego to polecenia urządzono pochód z pochodniami nad brzegami Dunaju, aby, jak się Tisza wyraził, „odblask pochodni wdarł się do burżuazji, zamieszkanej wówczas przez cesarza.”

Dalszą mowę przerwał przewodniczący. Ivanka (z prawicy) zapewnia, że ów pochód, o którym mówił Lits, odbył się bez wiedzy i zezwolenia Tiszy. Jeżeli zaś obecnie przyjdzie do rozlewu krwi, to wina spadnie na lewicę.

Wreszcie przystąpiono do głosowania, a wniosek odrzucający naturalnie upadł.

Przy §. 8. żądała opozycja, aby czas służby zniżono, na dwa lata. Wniosek ten nie utrzymał się, dalszej jednak rozprawy nie można było prowadzić, gdyż wniesiono pięć pilnych interpelacji w sprawie zaburzeń. Po odczytaniu pierwszej opuszczono posiedzenie.

Buda-Peszt 16. lutego. Opozycja chwyciła się w sejmie systemu obstrukcji i wskutek tego nie można już zupełnie wiedzieć, czy i kiedy skończą się rozprawy nad ustawą wojskową. Nie zaniechano przytem demonstracji ulicznych.

Zapowiedziany na niedzielę pochód budzi żywe obawy, że popółstwo korzystające ze sposobności, gotowe sobie dopiero na prawdę pohulać.

Mówią, że cesarz miał oświadczyć, iż w razie, gdyby ten pochód przyszedł do skutku, opuści Peszt.

Buda-Peszt 16. lutego. Na odbycie niedzielnego pochodu potrzebne jest zezwolenie policji — niulega jednak wątpliwości, że rząd udzieli takowego.

Paryż 16. lutego. Dotąd nie ma jeszcze żadnej pewnej listy ministerjalnej. Nie ulega tylko kwestji, że Carnot widziałby bardzo chętnie p. Melina na czele gabinetu. Meline wzbrania się jednak dotąd i żadnej teki przyjąć nie chce.

Berlin 16. lutego. Ks. Filip Koburgski jest tu ostentacyjnie przyjmowany. Był z wizytą u cesarza i cesarowej.

Berlin 16. lutego. Słychad, że Bismark żądał był od ministra sprawiedliwości Friedberga, aby się podał do dymisji.

Paryż 16. lutego. W Chartres eksplodowała skrzynka pocztowa, do której zdołczyły wrzucić nabój dynamitowy. Trzech ludzi zostało ciężko zranionych.

Bukareszt 16. lutego. Po krótkiej dyskusji odrzućta izba powtórnie wniosek o oskarzenie ministerstwa Brafiانا. Z małą zmianą, wniosek ten zostanie jeszcze raz postawiony.

Wiedeń 16. lutego. Debiut Abendrothowy w Lunatyce wypadł niespodziewanie świetnie. Artystę wywołało mnóstwo razy.

Wiedeń 15. lutego. (Giełda wieczorna.) Kredyty 312.70, renta majowa 83.82, węg. renta złota 101.40.

Wiedeń 16. lutego. W następstwie dokonanych przed dwoma dniami nominacji nowych starostów, p. minister spraw wewnętrznych postanowił przetrząść im następujące siedziby urzędowe.

Mianowani obecnie starostwie przetrzączeni zostali: Tadeusz Czarkowski Golewiewski dla Lwowa, Władysław Marynowski dla Borszczowa, Józef Lanikiewicz dla Żółtkwi, Leon hr. Skorupka dla Trembowli, Karol Franz dla Liska, Roman Szymanowski dla Dobromila, Emil Schutt dla Buczacza, Adam Krechowicki i Stanisław Czerniński zostają nadal przy galic. namiestnictwie.

Starostwie przydzielono dotąd do namiestnictwa: Benedykt Biernacki przeniesiony zostanie do Kołomyi, zaś Karol Michel do Gródka. Dalej przeniesieni zostaną starostwie: Emil Flechner ze Złoczowa do Zydaczowa, dr. Edwin Płazek z Kamionki Strumiłowej do Złoczowa i dr. Franciszek Roder z namiestnictwa do Kamionki Strumiłowej. W końcu sekretarzowi namiestnictwa Dyonizemu Za wadzkiemu poruczone zostanie kierownictwo starostwa w Sokalu.

Wiedeń 16. lutego. Wiadomość o przeniesieniu generała broni hr. Catty do Lwowa jest bezpodstawną.

Wiedeń 16. lutego. Według Pol. Corresp. żądał papież usunięcia biskupa witebsko-płockiego, Markella, który wystąpił z Kościoła grecko-unickiego i przeszedł na prawosławie. Rosja żądaenie to spełniła i Markell, usunięty, mianowany został członkiem synodu.

Wiedeń 16. lutego. Fremdenblatt donosi, że rząd przedłożył projekt względem budowy kolej Jasto-kteszów na koszt państwa.

Buda-Peszt 16. lutego. Pester Ll. zamieszcza oficjalny list z Berlina, w którym wyrażono zdziwienie z powodu opozycji węgierskiej przeciw ustawie wojskowej. W liście tym powiedziano, że w chwili wysoce naprężonej sytuacji europejskiej nie należy Węgrom igrać z ogniem. Pomiędzy Francją a Rosją nastąpiło widoczne zbliżenie, a audjencia Oankowa u cara również nie dobrego nie wróży. (Stary to środek te groźby — ale kto wie czy nie dobry; prz. Iek.).

W ciągu dzisiejszego znowu burzliwego posiedzenia, jakkolwiek spokój był większy, niż się spodziewano, przyjęto §§ 9—13. Przy § 14. zgodził się Tisza na poprawkę, że ustawa wojskowa ważną jest tylko na 10 lat; do głosowania jednak nie przyszedł. Debata była bardzo ożywiona.

Paryż 16. lutego. Dzienniki włoskie doniosły, że Boulanger zamierza odwiedzić Włochy celem przekonania ich o swem przyjaznem dla Włoch usposobieniu. Wiadomości tej powszechnie tu przeczą.

London 16. lutego. Przebywający w Paryżu maharadża Duleep Sing wystosował okólnik, w którym wzywa indyjskich książąt do zbrojnego powstania przeciw angielskim ciemiężczyłom. On i jego zwolennicy gotowi są do złożenia w Europie i Ameryce odpowiedniej pomocniczej armji. Ma on wreszcie w najdrobniejszych szczegółach wypracowany plan kampanji. Wiadomość ta wywołała w Londynie poważne obawy.

Rzym 16. lutego. Celem zatrudnienia znaczniejszej ilości robotników polecił król Humbert rozszerzenie Kwirynauk.

Rzym 16. lutego. W izbie prowadzono dalej rozprawę nad wnioskiem Bonghiego, przy clem przemawiało kilku mowców, a pomiędzy nimi Nicotera, który gwałtownie uderzał na Crispięgo i twierdził, że rozrochy, które miały miejsce dnia 8. lutego, były wymierzone przeciw rządowemu systemowi, wprowadzonemu przez Crispięgo do Włoch. Crispi odpowiadał, bronił swojej polityki i oświadczył, że jeżeli izba stanie po jego stronie, to on będzie dalej prowadził swoje dzieło w interesie króla i ojczyzny; jeżeli zaś izba nie oświadczy się za nim, to on wie, jaki go obowiązek czeka.

Stambuł 16. lutego. Półoficjalny Levant Herald zaprzecza pogłoskom rozstawianym przez prasę rosyjską o układach austro-tureckich, mających na celu rozszerzenie okupacji austriackiej, na Sandżak Novi-Bazar. Takich układów nie ma i wcale ich nie potrzeba. Austro-Węgry mają bowiem na podstawie traktatu berlińskiego i osobnej umowy z Turcją niezaprzeczone do tego prawo.

London 16. lutego. Według wiarygodnych doniesień z Waszyngtonu, objawia się w całych Stanach zjednoczonych żywa agitacja przeciw Niemcom, z posterd których w największej masie wytwarza się żywioł anarchizujący. Ma być nawet poruszony wniosek, ażeby ustawą ograniczyć imigrację Niemców.

Berlin 16. lutego. Rząd przedłożył parlamentowi białą księgę, dotyczącą kwestji Samoanckiej. Zawiera ona 44 dokumentów. Najstarszy z nich jest datowany 8. grudnia 1886, najnowszy z 5. lutego 1889 r.

Paryż 16. lutego. Wszystkie pisma omawiają wczorajsze zajęcia w izbie.

Journal de Debats wyraża przekonanie, że izba jest bezsamowolną i niekierowaną. Prezydent Carnot powinien powołać ministerstwo z poza izby.

Republique française wypowiada zdanie, że teraz powinna nastąpić tabula rasa. Carnot powinien postępować energicznie, ażeby przyszło do skutku skrajnym z okręgów. Musi powstać silne ministerstwo.

Siecle sędzi, że polityka radykalna została pogrzebana. Prezydent Carnot powinien energicznie postępować.

Rappel sędzi, że wniosek rewizji konstytucji miał większe republikaniska.

Lanterne czyni oportunistów za wszystko odpowiedzialnymi.

Petit Journal przypuszcza, w jaki sposób oportuniści wysskają swe zdradzieckie zwycięstwa.

Prasa bulanzystowska żąda rozwiązania izby a wówczas bulanzysty przeprowadzą należytą rewizję.

Figaro żąda, aby wprzód zawołowano budżet a dopiero następnie odroczone izby.

Soleil sędzi, że Floquet może pocieszyć się tem, iż oportuniści nie będą również lepiej rządzić.

W Autorité powiada Cassagnac, że republikańskie zostały obecnie stanowczo podzieleni na dwie partie.

Maini wypowiada zdanie, że tylko oportuniści dopuścili się zdrady. Minister Floquet może z podniesioną głową opuścić rząd, czego inni uczynićby nie mogli. Meline, prezydent izby, nie chce przyjąć misji złożenia gabinetu. Jako kandydatów do tej misji wymieniają powszechnie Constant'a i Viet'a.

Paryż 16. lutego. Według najnowszych wiadomości, jest wątpliwem czy p. Meline podejmie się utworzenia gabinetu. Temps poleca utworzenie ministerstwa urzędniczego dla prowadzenia dzieł pracy narodowej i zaopiekowania się publicznym porządkiem.

Paryż 16. lutego. Dzienniki nieprzyjane Floquetowi znalazły nowy materiał do skandalu. Znana awanturka panna de Sombreuil, wydalona z Paryża za wykazywanie, powróciwszy onegdaj została aresztowana i skazana na miesiąc więzienia. Przy proprawie powoływała się ona głośno na swego „przyjaciela” Floqueta, który miał jej pozwolić na powrót. Z tego powodu opisują dzienniki opozycyjne różne fakty z prywatnego życia Floqueta.

NADESZLANE.

Specjalista chorób nerwowych 1017

Dr. J. PRUS

b. asystent kliniki chorób wewnętrznych Uniw. Jag. — po odbyciu specjalnych studiów w zakresie chorób nerwowych pod kierunkiem prof. Charcota w Paryżu — mieszka przy ulicy Kosciuszki nr. 7, parter dom W. Brskiego, obok gmachu Wydziału krajowego. Ordynuje od 2—4 po południu.

Drury Rosenkranz homeopata,

były sekundariusz szpitala powszechnego, kształcał się na klinice homeopatycznej w Pencie, zwidziwszy szpital i polikliniki homeopatyczne we Wiedniu i w Lipsku.

Osiadł we Lwowie.

Leczy za pomocą najnowszych metod homeopatycznych, choroby wewnętrzne i zewnętrzne, szczególnie zaś zastarzałe cierpienia.

Mieszka przy placu Halickim 1. 13 I. piętro. Ordynuje od 9—11 rano, od 2—5 po południu. 1144

WINO CHASSAING z pepsyną i Dżastazą

czynnikami natural. i niezbędnymi dla funkcji trawienia.

W 1864 r. o Winie Chassaing złożono bardzo pochlebny raport paryskiej akademji medycznej — Od tej chwili produkt ten otrzymał nagrody najwyższe na wszystkich wystawach — gdzie się znajdował. W roku 1883 rada złożona z uczonych sędziów na wystawie produktów farmaceutycznych w Wiedniu przyznała mu dyplom na medal złoty. Kilka miesięcy zaledwie, jak otrzymał znowu taką samą nagrodę na wystawie w Kalkucie w Indiach.

Wszędzie to wino jest dziś znane i cenione w leceniu organów trawienia, gastralgji, bóleci żołądka, trudnego powrotu do zdrowia, utracie siły i apetytu upośledzonemu i trudnemu trawieniu (dyspepsji) itp. Znajduje się w głównych aptekach.

MATTONI GISSHUBLER Szczawa Alkaliczna. Najlepszy napój dyetetyczny i orzeźwiający. Henryk Mattoni, Karlsbad i Wiedeń. 862 a

Kaziowi wszakże pilno było do chłopaków, oczekujących na podwórzu.

— Teraz nie mam czasu — odrzekł. — Poczynam wieczorem.

— Wieczorem... dobrze — odrzekła starszuszka. Ale wieczorem, jak to zwykle bywa wesołorem, nie można było znaleźć listu.

— To jutro, we dnie znajde.

— Jutro... dobrze.

List wszakże zginął gdzieś. Kazio nie mógł go znaleźć.

Tymczasem nie było dnia, żeby starszuszka łagodnie, jak zwykle, ale natrętnie, nie dopominała się o list od Michasia.

— Może między kajetami?

— Szukałem. Nie ma.

— Może pod szafą?

— Wszędzie szukałem. Nie ma.

Na drugi dzień wszakże znowu zaczynała na nowo:

— Może między kajetami, a może za komoda...

Wtedy po raz pierwszy w życiu wyszła z jej ust skarga na kalekę swoją dole.

— Mój Boże — szeptała — żebym to ja mogła odzyskać wzrok.

Zdawało jej się, że gdyby widziała, znalazłaby od razu ten drogiocenny dla niej list.

V.

Kaziowi przykryły się jej prośby. Codziennie, a nawet kilka razy na dzień, musiał wysłuchać tej samej, nudnej litanji. Zresztą — choćby chciał najszerzej... co mógłby zrobić. List zginął.

Pewnego razu nasunęła mu się z tego powodu złośliwa myśl.

Dobry figiel!

Usiadł za stołem, wziął arkusik listowego papieru i niezgrabnym swym, koślawem piórem, nabazgrał trzy wiersze:

„Pani Statkowska jest ślepa
i głupia.
„A Michas jest duren i osiel.”

Podobał mu się ten dowcip.

— Proszę pani, znalazł się list.

— Co? list! list! od Michasia!

Drżąc z radości i wzruszenia wstała i wyciągnęła ręce.

— Gdzież był?

— Za piecem.

— Za piecem... a mówiałam...

Usiadła, przeczytała list silnie do pierś i potem zaczęła go całować.

— Dziękuję, dziękuję Kaziowi — rzekła z serdeczną wdzięcznością.

VI.

Od tego dnia kawałek ten papieru był dla niego pocięciem i radością. Nie rozstawała się z nim nigdy. Nosiła go na piersiach na gołem ciele, pod koszulą. Usypiając, przycisnęła go do siebie. Codziennie zaś, gdy była sama w swej izdebce, wyjmowała ten papier, aby pokryć go pocałunkami i łzami.

Wincenty Kosciakiewicz.

Wiadomości literackie i artystyczne.

Wiadomości osobiste. Z Kazania donoszą, iż dyrektorem miejscowej opery rosyjskiej został znany w mieście naszym tenor Julian Zakrzewski.

Repertuar teatralny. Dziś popołudniu „Gwiazda Syberji” dramat w 3 aktach Starzeńskiego; wieczór „Nanon”, operetka z pnią Zimajew; w poniedziałek „Afykanka”. Drugi gościny występ pani Papier; we wtorek „Lukrecja”. Ostatni gościny występ pani Papier; we środę „Korneliusz Voss”, komedia w 4 aktach Schöntana.

W zbiorze podręczników prawa arstryackiego wychodzący w Berlinie nakładem księgarni Heymanne, (Compendien des österreichischen Rechts) wyszedł obecnie „Wstęp do prawa publicznego” (Einleitung in das Staatsrecht) przez prof. Ludwika Gumplowieza. Zawiera on zarys rozwoju stosunków prawa publicznego w krajach słowiańskich dzisiaj monarchję austro-węgierską; przeważnie jednak uwzględnione są kraje „dziedziczne” dynastji habsburskiej. Autor zaczyna przedstawienie rządów w tych krajach od najdawniejszych czasów i kreśli po kolei rządy Keltów, Rzymian, Bawarów, narazie Franków; przechodzi następnie do rozwoju margrabstwa Babenbergów i do powstania monarchji habsburskiej, która z biegiem czasu coraz więcej odsuwa się od Niemiec i staje się państwem słowiańsko-węgierskiem. Ręka w rękę z tym rozwojem terytorjalnym idzie rozwój prawno-państwowy od feudalizmu średniowiecznego przez — rządy stanowe do monarchji absolutnej i narazie do nowożytnej monarchji konstytucyjno-reprezentacyjnej.

Wieczornik muzyczny, który odbył się we czwartek d. 14. bm. w szkole muzycznej p. Michał Ostrowskiej, dał nam sposobność usłyszenia kilku dawnych uczennic p. Ostrowskiej i zapoznania się z nowymi, które posiadając talent, zdolne będą przy pracy i sumiennej nauce kierowniczkj szkoły, wyksztalczyć się odpowiednio w kierunku muzycznym. Na pierwszym miejscu zanotować wypada jedną z dawniejszych uczennic p. Ostrowskiej, znaną już szerzej publiczności z estrady koncertowej, panią A. Malinowską, która z p. A. Czernyńskiego bardzo pięknie odpiewała dwa duety Mandelsohna. Panna Piasecka odśpiewała dobrze zaprezentowała się odśpiewaniem Krabdzera „Piosnki o piosnce” i mazurkiem Chopina „Czyja wina.” Grą na fortepianie produkowały się panny: O. Kostecka, F. Pachinger, Zwieryńska, A. Czepułowska, J. Peplowska, Z. Gottliebowa, A. Bzemyńska i Michalina Czyżewska, które zyskały zaślone uznanie dla swego talentu i dla szkoły p. Ostrowskiej.

Lwów, z Izby handlowej

dnia 16. lutego 1889 r.

Table with 2 columns: Akcje na sztukę lub wpłosa bieżącego, and prices.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Table with 2 columns: Wiedeń, dnia 16. lutego 1889 r., and exchange rates.

Podrugi kolejowe

ze Lwowa odchodzą podług zegaru lwowskiego.

Table with 4 columns: Pociąg, Pociąg osobowy, Pociąg towarowy, and times.

Ceny zboża

z dnia 16. lutego 1889 r.

Table with 4 columns: Lwów, Tarnopol, Podwołycka, and prices for various goods.

TEATR HR. SKARBKA. — DZIŚ:

O godzinie 7-mej wieczór:

Table with 2 columns: Operetka w 3. aktach F. Zella. Muzyka Ryszarda Genée'go.

Na Baer i Zabawy

polecam jako najzdrowsze i najodpowiedniejsze znakomite

PIWO PILZNEŃSKIE

wystała fiaska 1/2 litrowa 17 ct. i 3 ct. kaucja na fiasku, oraz wyborne

